

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γνώμη της Ο.Κ.Ε.

**επί του Σχεδίου Νόμου
του Υπουργείου Ανάπτυξης**

**«Ενδυνάμωση της προστασίας των καταναλωτών στους τομείς των συμβάσεων πιστώσεων,
των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και των συμβάσεων που συνάπτονται εξ αποστάσεως,
εκτός καταστήματος και ηλεκτρονικά - Ενσωμάτωση των Οδηγιών (ΕΕ) 2023/2225,
2023/2673, 2024/825 και 2024/1799»**

Ιούνιος 2026

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 18 Ιουνίου 2026 εστάλη στην Ο.Κ.Ε. προς γνωμοδότηση από το Τμήμα Γ' της Διεύθυνσης Νομοπαρασκευαστικής Διαδικασίας της Γενικής Γραμματείας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης, το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης με τίτλο: «Ενδυνάμωση της προστασίας των καταναλωτών στους τομείς των συμβάσεων πιστώσεων, των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και των συμβάσεων που συνάπτονται εξ αποστάσεως, εκτός καταστήματος και ηλεκτρονικά - Ενσωμάτωση των Οδηγιών (ΕΕ) 2023/2225, 2023/2673, 2024/825 και 2024/1799».

Για την επεξεργασία του εν λόγω Σχεδίου Νόμου συγκροτήθηκε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους κ.κ. **Μιχάλη Αλέπη, Μιχάλη Μητσόπουλο, Ιωάννη Παπαργύρη, Φώτη Κολεβέντη, Άγγελο Δημαρά, Νικόλαο Τσεμπερλίδη και κα Δήμητρα - Ινές Αγγελή.**

Ως πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο κ. **Μιχάλης Αλέπης**, Αντιπρόεδρος της Ο.Κ.Ε.

Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας συμμετείχαν ως εμπειρογνώμονες ο κ. **Απόστολος Μπόκας**, Επιστημονικό Στέλεχος ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, ο **Δρ. Αναστάσιος Σεπετής**, Αναπλ. Καθηγητής Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής και ο κ. **Αδάμ Καραγλάνης**, Δικηγόρος.

Από πλευράς Ο.Κ.Ε. συμμετείχε και είχε τον επιστημονικό συντονισμό του έργου της Επιτροπής, η **κα Μαρία Ιωαννίδου**, Επιστημονικός Συνεργάτης της Ο.Κ.Ε.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε το έργο της σε τρεις (3) συνεδριάσεις στις 29 Ιουνίου 2026.

A. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧ/Ν

Το σχ/ν «Ενδυνάμωση της προστασίας των καταναλωτών στους τομείς των συμβάσεων πιστώσεων, των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και των συμβάσεων που συνάπτονται εξ αποστάσεως, εκτός καταστήματος και ηλεκτρονικά - Ενσωμάτωση των Οδηγιών (ΕΕ) 2023/2225, 2023/2673, 2024/825 και 2024/1799» διαρθρώνεται σε **οκτώ (8) Μέρη** (Μέρος Α΄ έως Μέρος Η΄) και αποτελείται από **128 άρθρα**.

Το Μέρος Α΄ «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2025 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18^{ης} Οκτωβρίου 2023 σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές και την κατάργηση της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ» αποτελείται από τα **άρθρα 1-65**.

Σκοπός του Μέρους Α΄ είναι η ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών στους τομείς των συμβάσεων πίστωσης, των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και των συμβάσεων που συνάπτονται εξ αποστάσεως, μέσω της θέσπισης κανόνων διαφάνειας, υπεύθυνης παροχής πίστωσης και δίκαιων εμπορικών πρακτικών, ιδίως στο ψηφιακό περιβάλλον, προς όφελος της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς.

Αντικείμενο του Μέρους Α΄ είναι η επικαιροποίηση του νομοθετικού πλαισίου για τις συμβάσεις πίστωσης που συνάπτονται με καταναλωτές, οι οποίες έχουν τη μορφή δανείου ή τη μορφή συμφωνίας για εξόφληση της οφειλής σε μεταγενέστερο χρόνο ή τη μορφή οποιασδήποτε άλλης παρόμοιας χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, μέσω της ενσωμάτωσης στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2225 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Οκτωβρίου 2023, σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές και την κατάργηση της οδηγίας 2008/48/ΕΚ (L 30.10.2023).

Το **Μέρος Β΄** «Μέτρα για την ενίσχυση της προστασίας του καταναλωτή όσον αφορά στις συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση, στις συμβάσεις αγαθών και υπηρεσιών που συνάπτονται από απόσταση ή εκτός εμπορικού καταστήματος ή μέσω επιγραμμικής διεπαφής – Μέτρα για την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2673 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Νοεμβρίου 2023 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/83/ΕΕ όσον αφορά στις συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που

συνάπτονται εξ αποστάσεως και για την κατάργηση της Οδηγίας 2002/65/ΕΚ» περιλαμβάνει τα **άρθρα 66-78**.

Σκοπός του Μέρους Β' είναι η ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών που συνάπτουν συμβάσεις από απόσταση ή εκτός εμπορικού καταστήματος ή με επιγραμμικές διεπαφές με αντικείμενο αγαθά, υπηρεσίες και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες από απόσταση.

Αντικείμενο του Μέρους Β' μέσω της ενσωμάτωσης της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2673 είναι ιδίως:

α) η ένταξη των συμβάσεων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που συνάπτονται από απόσταση στο πεδίο προστασίας των συμβάσεων του ν. 2251/1994 (Α' 191) που συνάπτονται από απόσταση,

β) η θέσπιση της προσυμβατικής υποχρεωτικής ευκρινούς και κατανοητής παροχής πληροφοριών σχετικά με την άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης για συμβάσεις από απόσταση ή εκτός εμπορικού καταστήματος ή με οποιαδήποτε αντίστοιχη προσφορά,

γ) η εισαγωγή ειδικών, σαφών και σύγχρονων κανόνων για την άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης σε συμβάσεις που συνάπτονται μέσω επιγραμμικής επαφής, τόσο για συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση όσο και για ηλεκτρονικές συμβάσεις για αγαθά και υπηρεσίες, και

δ) η εν γένει επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου για την προστασία των καταναλωτών στις συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση, ως «δικτύου ασφαλείας» για τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες οι οποίες εξαιρούνται από άλλη τομεακή νομοθεσία ή καλύπτονται μόνο εν μέρει από αυτήν.

Το **Μέρος Γ'** «Μέτρα ενσωμάτωσης της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/825 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Φεβρουαρίου 2024 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2005/29/ΕΚ και 2011/83/ΕΕ όσον αφορά στην ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση μέσω καλύτερης προστασίας από αθέμιτες πρακτικές και μέσω καλύτερης ενημέρωσης» περιλαμβάνει τα **άρθρα 79-89**.

Σκοπός του του Μέρους Γ' είναι η ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών έναντι παραπλανητικών δηλώσεων στην αγορά σχετικά με τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και τη διάρκεια ζωής των προϊόντων, στο πλαίσιο της πράσινης μετάβασης.

Αντικείμενο του Μέρους Γ' είναι ιδίως: α) η θέσπιση συμπληρωματικών ορισμών στο πλαίσιο προστασίας των καταναλωτών, με μέριμνα για τη διασφάλιση των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών και της ανθεκτικότητας των προϊόντων στην αγορά, β) η συμπερίληψη επιπλέον παραπλανητικών εμπορικών πρακτικών και παραλείψεων ενημέρωσης αναφορικά με τα περιβαλλοντικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των προϊόντων, γ) η υποχρέωση προσυμβατικής ενημέρωσης του καταναλωτή από τον προμηθευτή για τους περιβαλλοντικούς ισχυρισμούς και τη βιωσιμότητα των προϊόντων, δ) η θέσπιση πρόσθετων υποχρεώσεων ενημέρωσης για τις εγγυήσεις σε συμβάσεις που δεν συνάπτονται εξ αποστάσεως ή εκτός εμπορικού καταστήματος, ε) η πρόβλεψη ενισχυμένων απαιτήσεων ενημέρωσης σε συμβάσεις εξ αποστάσεως και συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος, στ) η ρύθμιση του περιεχομένου προσυμβατικής ενημέρωσης σε συμβάσεις που συνάπτονται εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικό τρόπο, μέσω της ενσωμάτωσης της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/825 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2024, για την τροποποίηση των οδηγιών 2005/29/ΕΚ και 2011/83/ΕΕ όσον αφορά την ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση μέσω καλύτερης προστασίας από αθέμιτες πρακτικές και μέσω καλύτερης ενημέρωσης (L 6.3.2024).

Το **Μέρος Δ'** «Μέτρα ενσωμάτωσης της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1799 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με κοινούς κανόνες για την προώθηση της επισκευής αγαθών και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 και των Οδηγιών (ΕΕ) 2019/771 και (ΕΕ) 2020/1828» περιλαμβάνει τα **άρθρα 90-110**.

Σκοπός του Μέρους Δ' είναι η ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών, η προώθηση της βιώσιμης κατανάλωσης, η μείωση των αποβλήτων και η ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας, διευκολύνοντας την επισκευή προϊόντων για τα οποία προβλέπονται απαιτήσεις δυνατότητας επισκευής πέραν της εγγύησης του πωλητή.

Αντικείμενο του Μέρους Δ' είναι η δημιουργία ενός νομικού πλαισίου για την επισκευή των αγαθών, που θα συμβάλλει στην ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, προσβλέποντας παράλληλα σε ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και του περιβάλλοντος μέσω της ενσωμάτωσης της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1799 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με κοινούς κανόνες για την προώθηση της επισκευής αγαθών και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 και των οδηγιών (ΕΕ) 2019/771 και (ΕΕ) 2020/1828, (L 10.7.2024), με τροποποιήσεις-συμπληρώσεις του ν. 2251/1994.

Το **Μέρος Ε'** «Συμπληρωματικά εθνικά μέτρα συμμόρφωσης με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/1 για την παροχή αρμοδιοτήτων στις Αρχές Ανταγωνισμού για την αποτελεσματική επιβολή των κανόνων ανταγωνισμού - Τροποποιήσεις Ν.3959/2011» περιλαμβάνει τα **άρθρα 111-113**.

Το **Μέρος ΣΤ'** «Λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Ανάπτυξης» περιλαμβάνει τα **άρθρα 114-115**.

Το **Μέρος Ζ'** «Ρυθμίσεις για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1805 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2023 για τη χρήση ανανεώσιμων καυσίμων και καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στις θάλασσες μεταφορές και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2009/16/ΕΚ» περιλαμβάνει τα **άρθρα 116-127**.

Τέλος το **Μέρος Η'** (**άρθρο 128**) ορίζει την Έναρξη ισχύος του παρόντος.

B. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧ/Ν

B.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το υπό εξέταση σχ/ν αποσκοπεί στην ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη τεσσάρων (4) διακριτών Ευρωπαϊκών Οδηγιών για την προστασία του καταναλωτή (Οδηγίες (ΕΕ) 2023/2225, 2023/2673, 2024/825 και 2024/1799). Οι Οδηγίες αυτές, παρότι έχουν ομοειδές αντικείμενο, εκτείνονται σε πολλά και διαφορετικά πεδία, σχετικά με τις εμπορευματικές πρακτικές, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και παρεμφερείς πιστωτικούς οργανισμούς, τη βιομηχανία και κάθε δραστηριότητα μεταποίησης ανεξαρτήτως μεγέθους, συνολικά τον κλάδο του εμπορίου και ιδίως κλάδους λιανικής που διαθέτουν αγαθά με διευκολύνσεις πληρωμής, σε υπηρεσίες και σε συνδυασμούς όλων των παραπάνω. Παράλληλα, εμπεριέχουν ρυθμίσεις για επιχειρήσεις συντήρησης και επισκευής συσκευών και εξοπλισμού, ενώ επ' ευκαιρίας προστίθενται στο σχ/ν και διατάξεις που αφορούν διοικητικά ζητήματα κρατικών υπηρεσιών.

Ως πρώτη γενική παρατήρηση, με δεδομένο ότι οι Οδηγίες αυτές έχουν εκδοθεί προ δύο (2) ή τριών (3) ετών, **η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει τη σημαντική καθυστέρηση που έχει επιδείξει ο νομοθέτης στη μεταφορά τους στο εθνικό δίκαιο**. Είναι χαρακτηριστικό ότι **για δύο (2) από αυτές τις Οδηγίες η καταληκτική ημερομηνία ενσωμάτωσης από τα κράτη-μέλη έχει ήδη παρέλθει (20/11/2025 για την Οδηγία (ΕΕ) 2023/2225 και 19/6/2026 για την Οδηγία (ΕΕ) 2023/2673), ενώ για τις υπόλοιπες δύο (2) η καταληκτική προθεσμία ενσωμάτωσης λήγει εντός του προσεχούς τριμήνου (31/7/2026 για την Οδηγία (ΕΕ) 2024/1799 και 27/9/2026 για την Οδηγία (ΕΕ) 2024/1799)**.

Η ακολουθούμενη αυτή πρακτική του νομοθέτη, προσφέρει ελάχιστο χρόνο διαβούλευσης για το υπό εξέταση σχ/ν προσδίδοντας στο όλο εγχείρημα μία χροιά κυρίως διεκπεραίωσης μιας υποχρέωσης, παρά ουσιαστικής απόπειρας βελτίωσης των όρων προστασίας του καταναλωτή κατόπιν εις βάθος ανάλυσης των εν ισχύ στην Ελλάδα δεδομένων. Η Ο.Κ.Ε. έχει επανειλημμένα τονίσει ότι η επιλογή μίας διεκπεραιωτικής λογικής καθιστά σχεδόν βέβαιη **την ανάγκη μελλοντικής προσαρμογής μέσω εφαρμοστικών εγκυκλίων, έκδοσης υπουργικών αποφάσεων, αλλά και εκτεταμένων τροπολογιών σε άσχετα νομοσχέδια προκειμένου να είναι εφικτή η εφαρμογή ορισμένων τουλάχιστον διατάξεων**.

Είναι σαφές ότι οι Ευρωπαϊκές Οδηγίες επιχειρούν κάθε φορά να ρυθμίσουν ζητήματα που έχουν εντοπιστεί ως προβλήματα σε ορισμένες χώρες, αν όχι σε όλες, έχουν συγκεκριμένο πλαίσιο και επιτρέπουν στα κράτη μέλη, με αφορμή κάθε ενσωμάτωση, όχι να επιτελέσουν ένα έργο διεκπεραίωσης αλλά να εξετάσουν ευρύτερα κάθε ζήτημα με βάση τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε κράτους και κάθε ενδεχόμενης ειδικής κοινωνικής ή οικονομικής ομάδας που επηρεάζεται. Ο σκοπός επομένως του χρονικού διαστήματος που προσφέρεται για την ενσωμάτωση δεν αποσκοπεί στη γραφειοκρατική διευκόλυνση των νομοθετικών σωμάτων αλλά προσφέρει χρόνο διαμόρφωσης κατάλληλης νομοπαρασκευαστικής επιτροπής και διενέργειας ουσιαστικής διαβούλευσης πριν από την ενσωμάτωση, γεγονός που συνεπάγεται ταυτόχρονα και αναγκαίο χρόνο προσαρμογής κάθε επηρεαζόμενου υποκειμένου.

Επιπλέον, η πρακτική συρραφής διακριτών οδηγιών σε ένα νομικό κείμενο, ιδιαίτερα δε χωρίς την απαραίτητη προπαρασκευαστική διαβούλευση, δεν επιτρέπει ούτε την κατάλληλη αξιολόγηση των επιχειρούμενων ρυθμίσεων, ούτε την προσθήκη ενδεχομένως διατάξεων που θα μπορούσαν να καταστήσουν πλήρη μια απόπειρα ρύθμισης, εν προκειμένω της προστασίας του καταναλωτή, σε συγκεκριμένα πεδία λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά δεδομένα της χώρας.

Στη βάση των ανωτέρω, ως τελευταία εισαγωγική παρατήρηση, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι για άλλη μία φορά κλήθηκε να εκφράσει Γνώμη σε ασφικτικό χρονικό πλαίσιο το οποίο δεν συμβαδίζει με τα εκ του νόμου προβλεπόμενα όρια για το θεσμοθετημένο κοινωνικό διάλογο.

B.2. Γενικές Παρατηρήσεις επί του σχ/ν

Κατά τα προηγούμενα χρόνια, το χρηματοπιστωτικό σύστημα φαίνεται να έχει συμβάλλει ιδιαίτερα στην υποβοήθηση της κατανάλωσης. Μάλιστα, είχαμε έως και φαινόμενα δανειακής κάλυψης οικονομικών ελλειμμάτων, την ώρα που η χώρα συνεχίζει να υστερεί στη συγκρότηση και χρηματοδότηση παραγωγικών δραστηριοτήτων ανθεκτικών σε ενδογενείς και εξωγενείς κρίσεις.

Η ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια νέων ψηφιακών εφαρμογών και επιχειρήσεων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών μέσω διαδικτύου, όπως και ο ψηφιακός αυτοματισμός που προσφέρει παραδοσιακά χρηματοπιστωτικά προϊόντα με περιορισμένο έλεγχο πιστοληπτικής

ικανότητας, διευκολύνει και επιταχύνει διαρκώς τις δυνατότητες πίστωσης, ενισχύει τις παρορμητικές συμβάσεις και το δανεισμό μικρών ποσών με υψηλό όμως επιτόκιο, ενώ και η αθρόα παροχή ψηφιακών μέσων συναλλαγών επιτρέπει την εύκολη και άνευ διαδικασιών πρόσβαση σε χρήματα που αποδεικνύεται ότι δεν είναι πάντα δεδομένη η δυνατότητα απρόσκοπτης αποπληρωμής τους με βάση τα πραγματικά εισοδήματα των καταναλωτών.

Δεν είναι λίγοι άλλωστε οι καταναλωτές, αλλά και οι επιχειρήσεις, που είτε υποχρεώθηκαν να αναζητήσουν δανεισμό προκειμένου να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις καταναλωτικών δανείων ή πιστωτικών καρτών, είτε υπέστησαν αναγκαστικά μέτρα είσπραξης λόγω τέτοιων χρεών είτε βρέθηκαν να οφείλουν τελικά κεφάλαια πολλαπλάσια των χρημάτων που έλαβαν δεσμεύοντας και περιουσιακά τους στοιχεία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ίσως η περίπτωση πολλών επιχειρήσεων στις οποίες διατέθηκαν ανοιχτές γραμμές πίστωσης αρκετών δεκάδων χιλιάδων ευρώ, γραμμές που διακόπηκαν απότομα την περίοδο της δημοσιονομικής κρίσης αποστερώντας πολύτιμα κεφάλαια κίνησης με συνέπεια σε πολλές περιπτώσεις να προκύψει υπερχρέωση και έξοδος από την οικονομική δραστηριότητα την περίοδο 2010 – 2018.

Υπό το πρίσμα αυτό, **αξιολογούνται θετικά οι προωθούμενες ρυθμίσεις που αποσκοπούν στην αποφυγή του υπερβολικού καταναλωτικού δανεισμού, προωθώντας την πληρέστερη τελικά ενημέρωση των καταναλωτών για τους κινδύνους κάθε δανείου, πολύ δε περισσότερο για το συνεπαγόμενο τελικό κόστος κάθε έντοκης χρηματικής ενίσχυσης.**

Οι ρυθμίσεις που αφορούν στην καλύτερη και κυρίως ευσύνοπτη καταγραφή των όρων κάθε σύμβασης, ιδίως σε ότι αφορά στο πραγματικό κόστος λήψης δανείου χωρίς εξασφαλίσεις, στον ορισμό ορίου κερδοφορίας του πιστωτή, στη διασφάλιση δικαιώματος υπαναχώρησης, στην πρόβλεψη πρόσβασης σε συμβουλευτικές υπηρεσίες ανεξάρτητες από το χρηματοπιστωτικό σύστημα, αποτελούν αναμφίβολα κινήσεις προς τη σωστή κατεύθυνση. Παρά ταύτα, **δεν καταβάλλεται προσπάθεια ελέγχου των πρακτικών έμμεσης βελτίωσης των δεικτών πιστοληπτικής ικανότητας που εφαρμόζονται**, ήτοι της εικονικής βελτίωσης των πιστωτικών ορίων που προσφέρονται σε καταναλωτές μέσω της αξιοποίησης τρίτου προσώπου ως εγγυητή, πρακτική διαδεδομένη για τη χορήγηση κάθε είδους δανείου προς φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις.

Θετικά αξιολογείται επίσης η πρόθεση ενίσχυσης της διαφάνειας σχετικά με τις πληροφορίες που συνοδεύουν ένα αγαθό, είτε στη συσκευασία, είτε στην προώθηση και προσέλκυση ενδιαφέροντος των καταναλωτών, κυριότερα μέσω της πρόνοιας ανάληψης της ευθύνης από τον κατασκευαστή ή τον φορέα μεταποίησης αγαθών ακόμα και με πιστοποίηση συγκεκριμένων χαρακτηριστικών, ιδίως σε ότι αφορά στις δυνατότητες επισκευής, στην περιβαλλοντικά υπεύθυνη παραγωγή, στις ανακυκλώσιμες ύλες που χρησιμοποιούνται ή μπορούν να εξαχθούν μετά την ολοκλήρωση του κύκλου ζωής ενός προϊόντος. Η Ο.Κ.Ε. τονίζει ότι η ρύθμιση αυτή οφείλει να συνοδεύεται από κατάλληλες ενέργειες διευκόλυνσης των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των μικρών και πολύ μικρών, ιδίως σε διαδικασίες πιστοποίησης αλλά και σε συμβουλευτικές υπηρεσίες κατάλληλης προβολής προκειμένου να μην υποπέσουν σε παρατυπίες ή σφάλματα λόγω παρερμηνείας των υποχρεώσεων που θεσπίζονται.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι η διαρκής προσθήκη νέων υποχρεώσεων διοικητικού τύπου αποτελεί πλέον ένα ιδιότυπο βάρος για όλο και περισσότερους κλάδους και επιχειρήσεις που καλούνται σε ολοένα και πιο μικρά χρονικά διαστήματα να προσαρμοστούν σε νέους κανόνες και διατάξεις σε βαθμό που επηρεάζονται αρνητικά ακόμη και μεγάλα επιχειρηματικά σχήματα. Το αυξημένο αυτό διοικητικό βάρος οδηγεί τις επιχειρήσεις στη διατήρηση κεφαλαίων σε διαθεσιμότητα για την κάλυψη απρόβλεπτων αναγκών που προκύπτουν από ρυθμιστικές αρχές, παρεμποδίζοντας έτσι τη διάθεση των κεφαλαίων προς ουσιαστικές παραγωγικές επενδύσεις.

Ακολουθούν ειδικές παρατηρήσεις για καθένα από τα Μέρη του σχ/ν.

B.2.1 Παρατηρήσεις επί του Μέρους Α'

Με το Μέρος Α' του υπό συζήτηση σχεδίου νόμου επιδιώκεται η ενσωμάτωση στην εθνική έννομη τάξη της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2225 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 48 της Οδηγίας (Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο), τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν, το αργότερο την 20ή Νοεμβρίου 2025, τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα Οδηγία. Συνεπώς, όπως αναφέρθηκε και στις εισαγωγικές παρατηρήσεις, **η χώρα μας συμμορφώνεται στην υποχρέωση ενσωμάτωσης με αδικαιολόγητη καθυστέρηση.**

Ωστόσο, παρότι η καθυστέρηση αυτή κρίνεται αρνητικά, η **Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ως θετικό το γεγονός ότι για την παρούσα Οδηγία έχει προηγηθεί εκτεταμένη νομοπαρασκευαστική διαδικασία** με τη συγκρότηση Ομάδας Εργασίας με αντικείμενο την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2225 με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Εμπορίου¹. Η Ομάδα Εργασίας απαρτίστηκε από υπηρεσιακούς παράγοντες της Γενικής Διεύθυνσης Αγοράς και Προστασίας Καταναλωτή (Διεύθυνση Πολιτικής και Ενημέρωσης Καταναλωτή και Διεύθυνση Προστασίας Καταναλωτή), εκπροσώπους συναρμόδιων Υπουργείων (Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υπουργείο Δικαιοσύνης), καθώς και εκπροσώπους θεσμικών φορέων και οργανισμών (Συνήγορος του Καταναλωτή, Ελληνική Ένωση Τραπεζών, Τράπεζα της Ελλάδος, Ελληνικός Χρηματοοικονομικός Μεσολαβητής), όπως και εκπροσώπους των ενώσεων καταναλωτών (ΕΚΠΟΙΖΩ, ΚΕΠΚΑ, ΕΕΚΕ). **Ιδιαίτερα θετικά κρίνεται το γεγονός ότι οι προτεινόμενες διατάξεις του σχ/ν ακολουθούν σε μεγάλο βαθμό τις προτάσεις της Ομάδας Εργασίας.**

Σύμφωνα με το προοίμιο της Οδηγίας, βάσει εκθέσεων που συντάχθηκαν υπό το καθεστώς της προϊσχύουσας Οδηγίας (2008/48/ΕΚ), η τελευταία υπήρξε μερικώς αποτελεσματική όσον αφορά στη διασφάλιση υψηλών προτύπων προστασίας των καταναλωτών και στην προώθηση της ανάπτυξης μιας ενιαίας αγοράς πιστώσεων, οι δε στόχοι αυτοί εξακολουθούν να είναι επίκαιροι. Οι λόγοι για τους οποίους η παλιά Οδηγία ήταν μόνο εν μέρει αποτελεσματική απορρέουν τόσο από την ίδια την Οδηγία, όπως, για παράδειγμα, ασαφής διατύπωση ορισμένων άρθρων, όσο και από εξωτερικούς παράγοντες, όπως εξελίξεις που συνδέονται με την ψηφιοποίηση, την πρακτική εφαρμογή και την επιβολή στα κράτη μέλη, καθώς και από το γεγονός ότι ορισμένες πτυχές της αγοράς καταναλωτικής πίστης δεν καλύπτονταν.

Τα τελευταία χρόνια, οι πιστώσεις που προσφέρονται στους καταναλωτές έχουν εξελιχθεί και διαφοροποιηθεί σε μεγάλο βαθμό. Νέα πιστωτικά προϊόντα έχουν εμφανιστεί, κυρίως στο διαδικτυακό περιβάλλον, και η χρήση τους εξακολουθεί να αναπτύσσεται. Για να βελτιωθεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς στον τομέα της καταναλωτικής πίστης, απαιτείται η

---

¹ Η Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2225, συστάθηκε με την υπ' αριθμ. 22411/19-03-2024 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Εμπορίου, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 78444/14-10-2024.

δημιουργία εναρμονισμένου ενωσιακού πλαισίου σε ορισμένους βασικούς τομείς. Είναι σημαντικό οι καταναλωτές να ωφελούνται από υψηλό επίπεδο προστασίας. Με τον τρόπο αυτό, η ελεύθερη κυκλοφορία των προσφορών πίστωσης θα μπορεί να πραγματοποιείται με τους καλύτερους δυνατούς όρους τόσο γι' αυτούς που προσφέρουν όσο και γι' αυτούς που ζητούν πίστωση, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν στα κράτη μέλη.

Στο σημείο (14) του προοιμίου της παρούσας Οδηγίας τονίζεται ότι οι ορισμοί της Οδηγίας καθορίζουν το πεδίο εφαρμογής της εναρμόνισης και, συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει, κατά την ενσωμάτωση, να περιορίζονται στο πεδίο αυτό. Ωστόσο, η Οδηγία δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, τις διατάξεις της σε τομείς που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της. Ως εκ τούτου, κάθε κράτος μέλος θα μπορεί να διατηρεί ή να θεσπίζει εθνικές νομοθετικές διατάξεις αντίστοιχες προς τις διατάξεις της Οδηγίας ή προς ορισμένες από τις διατάξεις της για συμβάσεις πίστωσης που δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της. Αναγνωρίζεται, δηλαδή, μία «προς τα άνω» διακριτική ευχέρεια του κράτους μέλους.

Όπως σε κάθε ενσωμάτωση Οδηγίας, **κρίσιμη καθίσταται η αξιολόγηση των διατάξεων του εθνικού νομοσχεδίου που άπτονται διακριτικών ευχερειών**, δηλαδή διατάξεων και δυνατοτήτων των Οδηγιών που παρέχουν περιθώριο διαφορετικής ενσωμάτωσης. Διότι κυρίως σε αυτές τις διατάξεις εντοπίζεται η ρυθμιστική παρέμβαση του εθνικού νομοθέτη, καθώς κατά τα λοιπά το πλαίσιο έχει ήδη διαμορφωθεί σε ενωσιακό επίπεδο.

Στη βάση των ανωτέρω, ακολουθεί η εξειδίκευση των κυριότερων διακριτικών ευχερειών που ενσωματώνονται στο ελληνικό νομοσχέδιο, καθώς και η, κατά το δυνατόν, αποτίμηση των θετικών και αρνητικών επιπτώσεών τους:

- **Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 3)**

Η Οδηγία παρέχει στα κράτη μέλη την ευχέρεια να εξαιρούν συγκεκριμένες κατηγορίες συμβάσεων πίστωσης – ιδίως χαμηλού ποσού ή σύντομης διάρκειας – από την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων προστασίας του καταναλωτή. Κρίνεται θετικά ότι με το παρόν σχ/ν επιλέγεται η πλήρης υπαγωγή των ανωτέρω προϊόντων και των μικροδανείων κάτω των 200

ευρώ στο πιο αυστηρό ρυθμιστικό πλαίσιο, επιβάλλοντας ελέγχους πιστοληπτικής ικανότητας και υποχρεωτική διαφάνεια.

▪ **Τυποποιημένες πληροφορίες διαφήμισης (άρθρο 8)**

Η Οδηγία παρέχει την ευχέρεια στα κράτη μέλη να απαγορεύουν συγκεκριμένες μορφές διαφήμισης πιστωτικών προϊόντων, ιδίως όταν αυτές: α) τονίζουν την ευκολία ή την ταχύτητα πρόσβασης σε πίστωση, β) συνδέουν την παροχή έκπτωσης με τη λήψη πίστωσης, γ) προβάλλουν περιόδους χάριτος άνω των τριών μηνών. Στο σχ/ν γίνεται χρήση μόνο της υπό β) ως άνω απαγόρευσης, η οποία κρίνεται ως η πιο επικίνδυνη για την προστασία του καταναλωτή. Επομένως, η διακριτική ευχέρεια ενεργοποιείται εν μέρει.

▪ **Ασφαλιστική σύμβαση που σχετίζεται με σύμβαση πίστωσης (άρθρο 16)**

Το σχ/ν περιορίζει τον χρόνο για τη λήθη στα πέντε (5) έτη, ορίζοντας ότι «...Οι πιστωτικοί φορείς δεν χρησιμοποιούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που σχετίζονται με τη διάγνωση ογκολογικής ασθένειας καταναλωτή για σκοπούς ασφαλιστικής σύμβασης συνδεδεμένης με σύμβαση πίστωσης, εφόσον έχουν παρέλθει πέντε (5) έτη από την ολοκλήρωση της θεραπείας του...» Η ρύθμιση αυτή κρίνεται θετικά, καθώς αποσκοπεί στην άρση των αθέμιτων διακρίσεων και στη διευκόλυνση της ισότιμης πρόσβασης των εν λόγω προσώπων σε πιστωτικά προϊόντα.

▪ **Εξέταση πιστοληπτικής ικανότητας (άρθρο 24)**

Θεσπίζεται το δικαίωμα του καταναλωτή να ζητά τη μεσολάβηση φυσικού προσώπου (ανθρώπινη εξυπηρέτηση) κατά την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας ή την εξ αποστάσεως εξυπηρέτηση, απαγορεύοντας την αποκλειστική χρήση αυτοματοποιημένων συστημάτων ή chatbots. Η ρύθμιση κρίνεται θετικά.

▪ **Μέτρα για τον περιορισμό των επιτοκίων, επιβαρύνσεων και λοιπών εξόδων (άρθρο 40)**

Το άρθρο 31 της Οδηγίας ορίζει ότι «...1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν μέτρα, όπως ανώτατα όρια, ώστε να αποτρέπεται αποτελεσματικά η κατάχρηση και να διασφαλίζεται ότι οι καταναλωτές δεν μπορούν να χρεώνονται με υπερβολικά υψηλά χρεωστικά επιτόκια, συνολικά ετήσια πραγματικά επιτόκια ή συνολικό κόστος της πίστωσης για τον καταναλωτή.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν απαγορεύσεις ή περιορισμούς όσον αφορά ειδικές επιβαρύνσεις ή τέλη που επιβάλλουν οι πιστωτικοί φορείς στο έδαφός τους...».

Το σχ/ν εισάγει πλαφόν στο Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Επιτόκιο (Σ.Ε.Π.Ε.) το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει κατά 30% έως 50% το μέσο Σ.Ε.Π.Ε. της αντίστοιχης κατηγορίας πιστώσεων, όπως αυτό δημοσιεύεται ανά τρίμηνο από την Τράπεζα της Ελλάδος. Επιπλέον, τίθεται πλαφόν στη συνολική επιβάρυνση (τόκοι, προμήθειες, έξοδα), η οποία ορίζεται σε εξήντα τοις εκατό (60%) επί του ποσού του κεφαλαίου της πίστωσης για συμβάσεις πίστωσης με διάρκεια έως και τέσσερα (4) έτη, σε εβδομήντα τοις εκατό (70%) για συμβάσεις πίστωσης με διάρκεια άνω των τεσσάρων (4) ετών και έως τα οκτώ (8) έτη, και σε εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) για συμβάσεις πίστωσης με διάρκεια άνω των οκτώ (8) ετών.

Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι παρόλο που στην Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης γίνεται εκτενής αναφορά του τι ίσχυε στο παρελθόν και της αλληλουχίας ρυθμίσεων που κατέληξαν σε όσα ισχύουν σήμερα, δεν παρέχεται αιτιολόγηση του καθορισμού των ανώτατων επιβαρύνσεων. Το γεγονός ότι τίθενται ανώτερα όρια επιβαρύνσεων είναι σαφώς θετικό συγκριτικά με τα όσα ισχύουν έως σήμερα που πρακτικά παρέχουν απόλυτη ελευθερία. Ο καθορισμός όμως ευχέρειας είσπραξης ποσού για παράδειγμα 60% πλέον του ποσού που χορηγήθηκε ως πίστωση σε διάστημα ακόμα και ενός ή δύο ετών είναι ένα όριο υπερβολικό που σε καμία περίπτωση δεν χαρακτηρίζεται εύλογο με βάση το λειτουργικό κόστος υποστήριξης – εξυπηρέτησης του καταναλωτή και το κέρδος του πιστωτή.

▪ **Υποχρέώσεις επαγγελματικής δεοντολογίας (άρθρο 41)**

Το άρθρο 32 της Οδηγίας ορίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απαγορεύουν τις προμήθειες που καταβάλλονται από τον πιστωτικό φορέα στον μεσίτη πιστώσεων, καθώς επίσης, να απαγορεύουν ή να επιβάλλουν περιορισμούς στην πραγματοποίηση πληρωμών από καταναλωτή σε πιστωτικό φορέα ή μεσίτη πιστώσεων πριν από τη σύναψη σύμβασης πίστωσης.

Εν προκειμένω, ο νομοθέτης επιλέγει να εισάγει την απαγόρευση πραγματοποίησης πληρωμών από καταναλωτή σε πιστωτικό φορέα ή μεσίτη πιστώσεων πριν από τη σύναψη σύμβασης πίστωσης. Η επιλογή αυτή εστιάζει κυρίως στην ενίσχυση της προστασίας του

καταναλωτή, καθώς η πλήρης απαγόρευση πληρωμών πριν από τη σύναψη της σύμβασης λειτουργεί προστατευτικά απέναντι σε πιθανές καταχρηστικές πρακτικές ή χρεώσεις που θα μπορούσαν να εμφανιστούν σε αρχικό στάδιο. Επιπροσθέτως, διασφαλίζει τη σαφήνεια και τη διαφάνεια της διαδικασίας, δίνοντας στον καταναλωτή πλήρη επίγνωση του χρόνου και του λόγου για τον οποίο ενδέχεται να απαιτηθεί καταβολή ποσού. Τέλος, ενισχύει την εμπιστοσύνη προς τον πιστωτικό φορέα ή τον μεσίτη, αποτρέποντας την πρόωρη οικονομική επιβάρυνση του καταναλωτή.

Συμπερασματικά, το σχ/ν ενσωματώνει την ευρωπαϊκή Οδηγία (ΕΕ) 2023/2225 με σχετικά αυστηρό τρόπο, εισάγοντας διευρυμένα επίπεδα προστασίας των καταναλωτών και κάνοντας σχετικά εκτεταμένη χρήση των διακριτικών ευχερειών που παρέχει η Οδηγία, με σαφή ωστόσο περιθώρια βελτίωσης (π.χ. ποσοστό ανώτατων επιβαρύνσεων).

Σε μία προσπάθεια αποτίμησης των επιπτώσεων των προτεινόμενων ρυθμίσεων από τη σκοπιά του καταναλωτή, στα θετικά των ρυθμίσεων εντάσσονται η μέριμνα αποφυγής της υπερχρέωσης, η επέκταση του προστατευτικού πλέγματος και η διαφάνεια και μεγαλύτερη πληροφόρηση. Ωστόσο, ελλοχεύει, λόγω των ανωτέρω, ο κίνδυνος πιστωτικού αποκλεισμού για κατηγορίες καταναλωτών με χαμηλότερο εισόδημα ή μέτρια πιστοληπτική ικανότητα.

Από τη σκοπιά της οικονομίας, η αποφυγή υπερχρέωσης μειώνει συστημικούς κινδύνους λόγω δημιουργίας stock μη εξυπηρετούμενων πιστώσεων, ο δανεισμός παρέχεται στη βάση ευρύτερης πληροφόρησης και άρα είναι πιο βιώσιμος και ορθολογικός, ενώ ενισχύεται και η εμπιστοσύνη στην νέα αναδυόμενη ψηφιακή αγορά. Από την άλλη πλευρά, τα αυστηρά όρια ενδέχεται να μειώσουν τον συνολικό όγκο των χορηγήσεων, περιορίζοντας τη βραχυπρόθεσμη εγχώρια ζήτηση και την κατανάλωση.

Τέλος από τη σκοπιά της επιχειρηματικότητας και των επιχειρήσεων, δημιουργούνται ισότιμοι όροι ανταγωνισμού, μέσω της ρύθμισης μέχρι τώρα αρρυθμιστων ή άνισων επιπέδων δραστηριοποίησης της σχετικής αγοράς, ενώ η υποχρέωση αυστηρού ελέγχου πιστοληπτικής ικανότητας μειώνει τον κίνδυνο αθέτησης πληρωμών προς τους εμπόρους που προσφέρουν πιστώσεις. Ωστόσο, ενδέχεται να αυξηθεί το κόστος συμμόρφωσης (πληροφοριακά συστήματα, εκπαίδευση προσωπικού, νέα συμβατικά έγγραφα κλπ), επιβαρύνοντας τα λειτουργικά έξοδα,

με κίνδυνο μετακύλισης στους καταναλωτές. Επίσης, μειώνονται κάποια συγκριτικά πλεονεκτήματα μορφών μικροπιστώσεων (μικρής διάρκειας, χωρίς ή με αμελητέα επιβάρυνση). Στο σημείο αυτό επισημαίνεται επίσης και η ανάγκη διασφάλισης ότι οι πολύ μικρές επιχειρήσεις δεν θα επιβαρυνθούν υπέρμετρα.

B.2.2 Παρατηρήσεις επί του Μέρους Β΄

Το Μέρος Β΄ επιχειρεί τον εκσυγχρονισμό του Νόμου 2251/1994 με την προσθήκη ουσιαστικά ρυθμίσεων για τις online συμβάσεις, δίνοντας ιδίως έμφαση στη διασφάλιση του δικαιώματος υπαναχώρησης μετά τη σύναψη της σύμβασης με τρόπο εύκολο, γρήγορο και απόδειξη της υποβολής υπαναχώρησης. Ειδική επίσης μέριμνα λαμβάνει και για τις ψηφιακές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που επεκτείνονται διαρκώς.

Μεταξύ άλλων, προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής προστίμων σε ψηφιακές (επιγραμμικές) πλατφόρμες που παραβιάζουν τους κανόνες και τους όρους παροχής σχετικών υπηρεσιών της ΕΕ. Το πρόβλημα βέβαια της δυνατότητας σύναψης συμβάσεων με ψηφιακές επιχειρήσεις παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών εκτός ΕΕ παραμένει, καθώς επιχειρήσεις εκτός ΕΕ που δεσμεύονται από άλλο νομικό πλαίσιο μπορούν να μην τηρούν τους κανόνες που τίθενται χωρίς επιπτώσεις.

Ιδιαίτερα σε ότι αφορά στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες οι οποίες πλέον υλοποιούν ψηφιακές απομακρυσμένες συμβάσεις ακόμα και για τη συμμετοχή σε επενδυτικά σχήματα, στις αγοραπωλησίες μετοχών και χρηματιστηριακών προϊόντων, συναλλαγές κρυπτονομισμάτων είναι πρακτικά δύσκολο και να ελεγχθούν και να υποχρεωθούν στην εφαρμογή των ευρωπαϊκών κανόνων. Κατά συνέπεια, **ενώ διαμορφώνεται λεπτομερές ρυθμιστικό πλαίσιο δε διασφαλίζεται ότι αυτό δε θα λειτουργήσει ως ανταγωνιστικό μειονέκτημα για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, ούτε βέβαια ότι δε θα αναπτυχθούν πρακτικές παράκαμψης του πλαισίου και προσέλκυσης των καταναλωτών σε συμβάσεις που δε διασφαλίζουν την κατάλληλη προστασία τους.**

Θετικά αξιολογούνται οι υποχρεώσεις ενημέρωσης για τις συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση (άρθρο 70), καθώς προβλέπεται ότι τουλάχιστον οι βασικές πληροφορίες μιας σύμβασης θα παρέχονται ευδιάκριτα και χωρίς την υπερβολική χρήση

υπερσυνδέσεων που πρακτικά αποτρέπει την ανάγνωση των όρων. Το πρόβλημα της ελλιπούς ενημέρωσης είναι ιδιαίτερα σύνηθες σε περιπτώσεις τηλεφωνικών συμβάσεων ή προσφορών και εκτιμάται ότι η πρόνοια χορήγησης των όρων σε σταθερό μέσο που προβλέπεται θα ενισχύσει τη διαφάνεια και την ενημέρωση των καταναλωτών ενώ η ρητή δυνατότητα υπαναχώρησης αυξάνει το βαθμό προστασίας. Η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι **οι εναλλακτικοί τρόποι οργάνωσης και παρουσίασης των αναγκαίων πληροφοριών που περιέχονται για τις ψηφιακές εφαρμογές, θα αποτελέσουν αποτελεσματικό οδηγό για την κατάλληλη προσαρμογή των ιστοσελίδων των επιχειρήσεων που προσφέρουν υπηρεσίες ή αγαθά μέσω ψηφιακών μέσων.**

Θετικά κρίνεται επίσης η πρόβλεψη δικαιώματος υπαναχώρησης εντός προθεσμίας δεκατεσσάρων (14) ημερολογιακών ημερών για οποιαδήποτε σύναψη σύμβασης χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση, η οποία επεκτείνεται σε τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες για συμβάσεις από απόσταση που αφορούν σε ατομικά συνταξιοδοτικά προϊόντα, με στόχο να παρασχεθεί στον καταναλωτή επαρκής χρόνος για ενημέρωση, αξιολόγηση και ενδεχόμενη αναθεώρηση της απόφασης σύναψης της σύμβασης (άρθρο 71).

Στο θέμα της παροχής επαρκών εξηγήσεων από τον προμηθευτή προς τον καταναλωτή σχετικά με τις προτεινόμενες συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (άρθρο 73), επισημαίνεται ότι ο τρόπος που διατυπώνεται η διάταξη θεσπίζει μεν την υποχρέωση, δεν διασφαλίζει όμως την πλήρη συμμόρφωση του προμηθευτή, τουλάχιστον όπως αυτή περιγράφεται στην Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης (ΑΣΥΡ) του σχ/ν. Συγκεκριμένα στην ΑΣΥΡ αναγράφεται ότι «...Με την υπό αξιολόγηση διάταξη, θεσπίζεται η υποχρέωση των προμηθευτών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών να παρέχουν στον καταναλωτή επαρκείς, δωρεάν, κατανοητές και εξατομικευμένες και προσαρμοσμένες στις ανάγκες του εξηγήσεις σχετικά με τις προτεινόμενες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και δευτερεύουσες υπηρεσίες, πριν από τη σύναψη της σύμβασης...». Η διάταξη του σχ/ν ορίζει ότι «...Ο προμηθευτής υποχρεούται να παρέχει επαρκείς εξηγήσεις στον καταναλωτή σχετικά με τις προτεινόμενες συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, προκειμένου ο καταναλωτής να είναι σε θέση να αξιολογήσει αν οι προτεινόμενες συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και οι προτεινόμενες δευτερεύουσες υπηρεσίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες και στην οικονομική του κατάσταση...». Η διατύπωση ως έχει επιδέχεται πολλαπλών ερμηνειών και εφαρμογών.

B.2.3 Παρατηρήσεις επί του Μέρους Γ'

Το Μέρος Γ' ενσωματώνει την Οδηγία (ΕΕ) 2024/825 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2024, για την τροποποίηση των οδηγιών 2005/29/ΕΚ και 2011/83/ΕΕ όσον αφορά στην ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση μέσω καλύτερης προστασίας από αθέμιτες πρακτικές και μέσω καλύτερης ενημέρωσης (L 6.3.2024).

Η Ο.Κ.Ε. διαπιστώνει ότι το σχ/ν μεταφέρει, κατ' αρχήν, με επάρκεια τις βασικές ρυθμίσεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/825 για την ενδυνάμωση των καταναλωτών στην πράσινη μετάβαση. Εισάγονται νέοι ορισμοί και υποχρεώσεις ενημέρωσης που αποσκοπούν στη βελτίωση της διαφάνειας της αγοράς και στην ενίσχυση της δυνατότητας των καταναλωτών να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις με βάση περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των προϊόντων.

Οι διατάξεις των άρθρων 81 έως 86 ενσωματώνουν βασικές έννοιες της Οδηγίας, όπως η ανθεκτικότητα, η δυνατότητα επισκευής, η εμπορική εγγύηση ανθεκτικότητας, οι περιβαλλοντικοί ισχυρισμοί και τα σήματα βιωσιμότητας. Οι ρυθμίσεις αυτές συμβάλλουν στην εφαρμογή των αρχών της κυκλικής οικονομίας, τη διερεύνηση περιβαλλοντικής παραπληροφόρησης και στη μείωση της ασυμμετρίας πληροφόρησης μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών.

Ιδιαίτερη σημασία έχουν οι διατάξεις των άρθρων 86 και 87, καθώς δημιουργούν ένα σαφέστερο πλαίσιο ελέγχου των περιβαλλοντικών ισχυρισμών και ενισχύουν την προστασία έναντι φαινομένων greenwashing. Η ρητή αναφορά στην ανθεκτικότητα, στη δυνατότητα επισκευής και στην ανακυκλωσιμότητα των προϊόντων ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς και της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη αειφόρο κατανάλωση.

Συμπερασματικά, το Μέρος Γ' του σχεδίου νόμου **ενσωματώνει κατά τρόπο συνεκτικό και λειτουργικό τις βασικές ρυθμίσεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/825, ενισχύοντας το πλαίσιο προστασίας των καταναλωτών, τη διαφάνεια της αγοράς και την προώθηση βιώσιμων καταναλωτικών επιλογών.**

Οι επιδιωκόμενοι στόχοι των προτεινόμενων ρυθμίσεων είναι συμβατοί με τις αντίστοιχες ενωσιακές πολιτικές για την πράσινη μετάβαση, την κυκλική οικονομία και την απανθρακοποίηση των μεταφορών.

Τέλος, ως ιδιαίτερης σημασίας κρίνεται η έκδοση ερμηνευτικών κατευθύνσεων και η συστηματική παρακολούθηση της εφαρμογής των νέων διατάξεων, ώστε να διασφαλισθούν η ομοιόμορφη εφαρμογή τους, η ασφάλεια δικαίου και η αποτελεσματική επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών.

B.2.4 Παρατηρήσεις επί του Μέρους Δ΄

Το Μέρος Δ΄ ενσωματώνει την Οδηγία (ΕΕ) 2024/1799 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 και των οδηγιών (ΕΕ) 2019/771 και (ΕΕ) 2020/1828, σχετικά με κοινούς κανόνες για την προώθηση της επισκευής αγαθών (L 10.7.2024).

Όπως αναφέρεται και στην Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αντιμετωπίζουν το ζήτημα της περιορισμένης δυνατότητας των καταναλωτών να επισκευάζουν τα προϊόντα τους και της πρακτικής πρόωρης αντικατάστασης αγαθών αντί της επισκευής τους, γεγονός που επιβαρύνει τόσο τους καταναλωτές όσο και το περιβάλλον. Αποσκοπούν στην ενίσχυση του δικαιώματος επισκευής (right to repair) και στη βελτίωση της πρόσβασης των καταναλωτών σε υπηρεσίες επισκευής.

Παράλληλα, οι ρυθμίσεις επιδιώκουν να αυξήσουν τη διαφάνεια σχετικά με το κόστος και τους όρους επισκευής, να ενθαρρύνουν τη μεγαλύτερη διάρκεια ζωής των προϊόντων και να συμβάλουν στη μείωση των αποβλήτων, προωθώντας παράλληλα την κυκλική οικονομία και πιο βιώσιμα πρότυπα κατανάλωσης.

Όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω στις γενικές παρατηρήσεις επί του σχ/ν, θετικά αξιολογείται η πρόθεση ενίσχυσης της διαφάνειας σχετικά με τις πληροφορίες που συνοδεύουν ένα αγαθό, είτε στη συσκευασία, είτε στην προώθηση και προσέλκυση ενδιαφέροντος των καταναλωτών, κυριότερα μέσω της πρόνοιας ανάληψης της ευθύνης από τον κατασκευαστή ή τον φορέα μεταποίησης αγαθών ακόμα και με πιστοποίηση συγκεκριμένων χαρακτηριστικών, ιδίως σε ότι αφορά στις δυνατότητες επισκευής, στην περιβαλλοντικά υπεύθυνη παραγωγή και στις ανακυκλώσιμες ύλες που χρησιμοποιούνται ή μπορούν να εξαχθούν μετά την ολοκλήρωση του κύκλου ζωής ενός προϊόντος. Η Ο.Κ.Ε. τονίζει ότι η ρύθμιση αυτή οφείλει να συνοδεύεται από κατάλληλες ενέργειες διευκόλυνσης των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των μικρών και πολύ μικρών,

ιδίως σε διαδικασίες πιστοποίησης αλλά και σε συμβουλευτικές υπηρεσίες κατάλληλης προβολής προκειμένου να μην υποπέσουν σε παρατυπίες ή σφάλματα λόγω παρερμηνείας των υποχρεώσεων που θεσπίζονται.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι η διαρκής προσθήκη νέων υποχρεώσεων διοικητικού τύπου αποτελεί πλέον ένα ιδιότυπο βάρος για όλο και περισσότερους κλάδους και επιχειρήσεις που καλούνται σε ολόένα και πιο μικρά χρονικά διαστήματα να προσαρμοστούν σε νέους κανόνες και διατάξεις σε βαθμό που επηρεάζονται αρνητικά ακόμη και μεγάλα επιχειρηματικά σχήματα. Το αυξημένο αυτό διοικητικό βάρος οδηγεί τις επιχειρήσεις στη διατήρηση κεφαλαίων σε διαθεσιμότητα για την κάλυψη απρόβλεπτων αναγκών που προκύπτουν από ρυθμιστικές αρχές, παρεμποδίζοντας έτσι τη διάθεση των κεφαλαίων προς ουσιαστικές παραγωγικές επενδύσεις.

Όσον αφορά στο Ευρωπαϊκό Έντυπο Πληροφοριών Επισκευής (άρθρο 95), τα όσα ορίζονται αν και μπορούν να προσφέρουν σαφήνεια και διαφάνεια στη συναλλακτική σχέση επισκευαστή – καταναλωτή θεσπίζονται ως προαιρετικά. Με βάση εμπειρικά δεδομένα, η συνήθης πρακτική των επισκευαστών είναι να ενημερώνουν τηλεφωνικά κατόπιν της διάγνωσης για το κόστος των αναγκαίων ανταλλακτικών ή και το χρόνο παράδοσης των ανταλλακτικών, επομένως και της επισκευής εφόσον ο καταναλωτής αποδεχτεί το κόστος. Η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι το ευρωπαϊκό έντυπο πληροφόρησης θα πρέπει να καταστεί υποχρεωτικό και να αποτελεί υποχρέωση του κατασκευαστή ο οποίος μπορεί να παρέχει εξ αρχής πληροφορίες για αναμενόμενες βλάβες αναλώσιμων μερών των αγαθών, όπως προβλέπεται και στο άρθρο 97.

Σημειώνεται ότι με τα άρθρα 96-97 κατηγοριοποιούνται οι υποχρεώσεις των κατασκευαστών να αναλαμβάνουν την ευθύνη επισκευών είτε απευθείας είτε μέσω αξιοποίησης του συνόλου της εφοδιαστικής αλυσίδας που συμμετέχει μέχρι τη διάθεση των αγαθών στον καταναλωτή. Πρακτικά αφορά την υποχρέωση των κατασκευαστών να τηρούν πλήρως την εγγύηση που προσφέρουν και να μην αποφεύγουν την ευθύνη αποκατάστασης για λόγους όπως τυχόν παρέμβαση τρίτου επισκευαστή, απόστασης ή άλλων ειδικών συνθηκών που παρουσιάζονται ως λόγοι αδυναμίας ανταπόκρισης στην ευθύνη της επισκευής.

Όσον αφορά στην online πλατφόρμα που προβλέπεται και στην οποία θα συνδεθεί και η Ελλάδα (άρθρο 102), προβλέπει την προαιρετική εγγραφή των επισκευαστών όπου θα αναγράφονται

πληροφορίες για τις συσκευές που μπορούν να επισκευάσουν, χάρτη και περιοχές εξυπηρέτησης, τυχόν διαθέσιμες συσκευές αντικατάστασης και συνήθη χρόνο και κόστος αποκατάστασης ανά είδος βλάβης.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι **θα ήταν χρήσιμο να προβλεφθεί ειδικός κόμβος** όπου οι καταναλωτές θα μπορούν να αναρτούν το μοντέλο της συσκευής που έχουν εμπειρία επισκευής, το κόστος που ανέλαβαν και το χρόνο που ανέμεναν για την επισκευή καθώς και το αποτέλεσμα αυτής. Η ασφαλής ανάρτηση (π.χ. μέσω κωδικών taxis χωρίς όμως δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων) θα διαμορφώσει ένα πρότυπο δημόσιο δείκτη αξιολόγησης της ανθεκτικότητας κάθε συσκευής, της συχνότητας εμφάνισης βλάβης και το τελικό κόστος επισκευής μετά το πέρας της εργοστασιακής εγγύησης. Ο εν λόγω δημόσιος κατάλογος θα έχει δύο κύρια αποτελέσματα: α) ο καταναλωτής θα είναι σε θέση να γνωρίζει παρόμοια προβλήματα που αντιμετώπισαν πριν από αυτόν άλλοι καταναλωτές αποφεύγοντας τη διαδικασία διαδοχικών επισκευών και επιλέγοντας άλλη συσκευή ως πιο ανθεκτική και β) οι κατασκευαστές θα υποχρεωθούν να επενδύσουν στην ποιότητα αλλά και στην εύλογη κοστολόγηση των αναλώσιμων για να παραμείνουν ανταγωνιστικοί. Τελικό αποτέλεσμα θα είναι όντως η βελτίωση της ανθεκτικότητας των προϊόντων και η προώθηση της επισκευής ως πλέον συμφέρουσας λύσης και για τον καταναλωτή.

Τέλος αναφορικά με τα μέτρα για την προώθηση της επισκευής (άρθρο 105), σημειώνεται ότι οι ενημερωτικές εκστρατείες και η ενθάρρυνση προώθηση συνεργειών μεταξύ κατασκευαστών – επισκευαστών – φορέων ανακύκλωσης είναι θεμιτά μέτρα αλλά δεν πρόκειται να αποδώσουν όσο το κόστος των ανταλλακτικών καθορίζεται σε ύψος που δύο ή τρεις διαδοχικές βλάβες κρίσιμων εξαρτημάτων καθιστούν πιο ακριβή την επισκευή από την αγορά νέου προϊόντος. Τόσο οι κατασκευαστές όσο και πολλοί επισκευαστές είναι σε θέση να γνωρίζουν τόσο τις συνήθεις βλάβες όσο και την αλληλουχία αυτών. Οι μόνοι που δεν τις γνωρίζουν είναι οι καταναλωτές και οι ελεγκτικοί μηχανισμοί.

B.2.5 Παρατηρήσεις επί του Μέρους Ε΄

Το Μέρος Ε΄ στοχεύει στην υλοποίηση δεσμεύσεων της χώρας προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για νομοθετικές μεταβολές στον ν. 3959/2011. Από πλευράς Ο.Κ.Ε. δεν υπάρχουν σχόλια.

B.2.6 Παρατηρήσεις επί του Μέρους ΣΤ'

Με το Μέρος ΣΤ' εισάγονται ρυθμίσεις περί παροχής διοικητικών, οικονομικών, δικαστικών ατελειών και δικονομικών προνομίων του Δημοσίου και απαλλαγής κατά το στάδιο της εκκαθάρισης της κρατικής εταιρείας «Ελληνικός Οργανισμός Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε. υπό εκκαθάριση» από τέλη, φόρους, εισφορές υπέρ τρίτων, δικαστικά τέλη, κρατήσεις, εκτός του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και την παράταση της διοικητικής υποστήριξης της Ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου της Αγοράς και Προστασίας του Καταναλωτή από το Υπουργείο Ανάπτυξης.

Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει την ανάγκη να οριστεί η ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της «Ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου της Αγοράς και Προστασίας του Καταναλωτή», ώστε να γίνει γνωστή και η λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας των 12 μηνών.

B.2.7 Παρατηρήσεις επί του Μέρους Ζ'

Με το Μέρος Ζ' αντιμετωπίζεται το ζήτημα της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1805 (Fuel EU Maritime), που αφορά στη χρήση ανανεώσιμων και χαμηλών σε άνθρακα καυσίμων στη ναυτιλία, με σκοπό τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τις θαλάσσιες μεταφορές.

Ειδικότερα, το Μέρος Ζ' θεσπίζει το αναγκαίο εθνικό πλαίσιο για την αποτελεσματική εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1805 (FuelEU Maritime), μέσω του καθορισμού αρμόδιων αρχών, διαδικασιών ελέγχου και μηχανισμών συμμόρφωσης.

Η ύπαρξη σαφούς διοικητικού μηχανισμού αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την αποτελεσματική εφαρμογή των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον Κανονισμό FuelEU Maritime και για την επίτευξη των στόχων μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στις θαλάσσιες μεταφορές.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η επιτυχής εφαρμογή του νέου πλαισίου προϋποθέτει το σαφή συντονισμό των εμπλεκόμενων διοικητικών αρχών, προκειμένου να αποφεύγονται αλληλοεπικαλύψεις αρμοδιοτήτων και διοικητικές επιβαρύνσεις για τις υπόχρεες επιχειρήσεις. Παράλληλα, ιδιαίτερη σημασία αποκτά η έγκαιρη ανάπτυξη των αναγκαίων

λιμενικών και ενεργειακών υποδομών, καθώς και η παροχή επαρκούς τεχνικής υποστήριξης προς τους φορείς της ναυτιλιακής αγοράς κατά τα πρώτα στάδια εφαρμογής του Κανονισμού.

Περαιτέρω, θεωρείται σκόπιμη η παρακολούθηση της εφαρμογής του συστήματος κυρώσεων κατά τα πρώτα έτη λειτουργίας του, προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητά του και η συμβολή του στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων του Κανονισμού, χωρίς να δημιουργούνται δυσανάλογες διοικητικές ή οικονομικές επιβαρύνσεις.

Γ. ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

άρθρο 3 παρ.3

Εισάγεται διαφοροποίηση μεταξύ πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων αφενός, και μεγάλων διαδικτυακών προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών αφετέρου. Το κείμενο προβλέπει αυστηρότερη μεταχείριση για προθεσμιακές πληρωμές που προσφέρονται από επιχειρήσεις οι οποίες δεν είναι πολύ μικρές, μικρές ή μεσαίες και δραστηριοποιούνται σε εξ αποστάσεως/ηλεκτρονικές συμβάσεις με καταναλωτές. Στις περιπτώσεις αυτές, η εξαίρεση περιορίζεται και απαιτείται, μεταξύ άλλων, πλήρης εξόφληση εντός 14 ημερών.

Η διάκριση αυτή κινείται προς την ορθή κατεύθυνση, διότι αναγνωρίζει ότι οι μεγάλοι online πάροχοι και οι πλατφόρμες με ευρύ πελατολόγιο δεν είναι συγκρίσιμοι με μια μικρή τοπική επιχείρηση ή έναν μικρό επαγγελματία.

Θα πρέπει να διασφαλισθεί ένα πλαίσιο διατήρησης της αρχής της αναλογικότητας ώστε να μη μεταφέρονται στις μικρές επιχειρήσεις βάρη που σχεδιάστηκαν κυρίως για τράπεζες, πιστωτικούς φορείς, fintech παρόχους και μεγάλες πλατφόρμες BNPL. Η προστασία του καταναλωτή είναι φυσικά θεμιτός και αναγκαίος στόχος, όμως, για τις μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες συχνά δεν διαθέτουν νομικά ή κανονιστικά τμήματα, ακόμη και μικρές αβεβαιότητες μπορούν να λειτουργήσουν αποτρεπτικά ως προς την παροχή απλών εμπορικών διευκολύνσεων.

άρθρο 4

Ειδικά στο θέμα του ορισμού του «καταναλωτή», επισημαίνεται ότι «επιτρέπει» μια προβληματική και ελαστική ερμηνεία καλύπτοντας πρακτικά τα δικαιώματα μόνο του φυσικού προσώπου που αιτείται τη σύμβαση και όχι τυχόν εγγυητές που συνδράμουν για την σύναψη της πίστωσης. Αν και τα πρόσωπα αυτά περιλαμβάνονται τυπικά στον ορισμό του καταναλωτή, η παροχή και στον εγγυητή του συνόλου των πληροφοριών που διατίθενται στον αιτούντα είναι ζήτημα ερμηνείας. Κρίνεται επομένως σκόπιμο να περιληφθεί στον ορισμό του καταναλωτή και η έννοια του εγγυητή προκειμένου να προκύπτει με σαφήνεια ότι το σύνολο των όρων και των πληροφοριών που προβλέπονται στο νομοσχέδιο πρέπει να παρέχονται με τον ίδιο τρόπο και σε τυχόν εγγυητή ώστε να μην θεωρείται ότι οι υποχρεώσεις έχουν καλυφθεί μόνο με την

τήρηση των όσων προβλέπονται για τον αιτούντα. Οι συμβάσεις πίστωσης που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου και ενδέχεται να περιλαμβάνουν και εγγυητές είναι ενδεικτικά τυχόν πιστώσεις για ανακαίνιση κατοικιών, πιστώσεις σταδιακής αποπληρωμής αγαθών, η έκδοση πιστωτικής κάρτας με όρια που υπερβαίνουν την ατομική πιστοληπτική ικανότητα του φυσικού προσώπου στο όνομα του οποίου εκδίδεται κ.ά.

άρθρο 7 παρ. 1-3 και άρθρο 8 παρ.1-6

Αναφορικά με τη διαφήμιση και την εμπορική επικοινωνία, η Οδηγία ενισχύει τους κανόνες για τη διαφήμιση πιστώσεων και επιδιώκει να αποτρέψει πρακτικές που παρουσιάζουν την πίστωση ως λύση χωρίς κόστος ή χωρίς κίνδυνο. Αυτό μπορεί να αφορά μικρές επιχειρήσεις όταν διαφημίζουν «άτοκες δόσεις», «πληρωμή αργότερα», «εύκολη χρηματοδότηση» ή αντίστοιχες εμπορικές προσφορές.

Θα ήταν χρήσιμο να προβλεφθούν στο σχ/ν εξουσιοδοτικές διατάξεις για την έκδοση πρακτικών κατευθυντήριων οδηγιών, με απλά υποδείγματα διατύπωσης και σαφείς κανόνες συμμόρφωσης ιδιαίτερα για μικρές επιχειρήσεις, ώστε να μη δημιουργείται ανασφάλεια δικαίου.

άρθρο 10

Το δικαίωμα υπαναχώρησης πρέπει να παρέχεται και στους εγγυητές με τους ίδιους όρους, ενώ σε περίπτωση εκταμίευσης σε προηγούμενο χρόνο από την υπαναχώρηση εγγυητή θα πρέπει να διευκρινίζεται ότι υπόχρεος επιστροφής της πίστωσης ή εξεύρεσης άλλου κατάλληλου εγγυητή είναι ο αιτών της πίστωσης.

άρθρο 12, σε συνδυασμό με τα άρθρα 10, 13, 22 και 46 παρ. 6

Στις περιπτώσεις συνεργασίας μικρών επιχειρήσεων με τρίτους πιστωτικούς παρόχους, όπως τράπεζες, ιδρύματα πληρωμών ή BNPL/fintech παρόχους, ο καταναλωτής μπορεί να αγοράζει ένα προϊόν ή μια υπηρεσία από μικρή επιχείρηση, αλλά η πίστωση να παρέχεται από τρίτο.

Χρειάζεται σαφής κατανομή ευθυνών. Οι κύριες υποχρεώσεις προσυμβατικής ενημέρωσης, πιστοληπτικής αξιολόγησης, διαφάνειας του κόστους και συμμόρφωσης με το πλαίσιο καταναλωτικής πίστης πρέπει να βαρύνουν τον πιστωτικό φορέα ή τον εξειδικευμένο πάροχο, όχι τον μικρό έμπορο που απλώς διαθέτει τη δυνατότητα πληρωμής μέσω συνεργαζόμενου

σχήματος. Αν ο μικρός έμπορος εμπλέκεται στην προώθηση του προϊόντος πίστωσης, θα πρέπει βεβαίως να ισχύουν βασικοί κανόνες διαφάνειας και αποφυγής παραπλανητικών πρακτικών, αλλά όχι υποχρεώσεις δυσανάλογες προς τον ρόλο και τις δυνατότητές του.

άρθρο 16

Προβλέπεται η δυνατότητα του δανειστή να υποχρεώσει τον καταναλωτή να συνάπτει, ή να διατηρεί ασφαλιστική σύμβαση. Οι προβλέψεις του άρθρου αυτού στην παράγραφο 1 «.....εφόσον τούτο δικαιολογείται και είναι αναλογικό.....» είναι αόριστες και αφήνουν στους δανειστές την ευχέρεια να αποφασίζουν τους όρους και το κόστος των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Επισημαίνεται ότι το κόστος μιας ασφαλιστικής σύμβασης αυξάνει κατά πολύ το κόστος της πίστωσης. Η διάταξη θα πρέπει είτε να εξαιρεθεί, είτε να εξειδικευθεί ώστε να μην οδηγεί σε υπέρμετρη επιβάρυνση των καταναλωτών.

άρθρο 22

Πρέπει να αποσαφηνιστεί εάν η από κοινού αίτηση πίστωσης που προβλέπεται στο άρθρο 22 περί πιστοληπτικής ικανότητας αφορά και εγγυητές ή όχι.

άρθρα 32-33

Η δυνατότητα υπερανάληψης ή υπέρβασης αποτελεί υπηρεσία που συνήθως παρέχεται αυτόματα χωρίς αίτηση με την παροχή χρεωστικής ή πιστωτικής κάρτας. Πρόκειται επί της ουσίας για παροχή πίστωσης ανοικτού τύπου που επιβαρύνεται με επιτόκιο ανάλογο των καταναλωτικών δανείων εφόσον ο καταναλωτής κάνει χρήση της υπηρεσίας. Τόσο οι καθαρές πιστώσεις μέσω πιστωτικής κάρτας όσο και οι δυνατότητες υπερανάληψης ή υπέρβασης παρέχουν τη δυνατότητα ελάχιστης καταβολής.

Προτείνεται η προσθήκη ξεκάθαρης ενημέρωσης προς τον καταναλωτή ότι η ενεργοποίηση της δυνατότητας ελάχιστης καταβολής συνεπάγεται επιβολή τόκων ακόμα και αν έκανε χρήση άτοκων δόσεων.

άρθρο 40

Ισχύουν οι παρατηρήσεις της γενικής αξιολόγησης σχετικά με την απουσία αιτιολόγησης του καθορισμού των ανώτατων επιβαρύνσεων. Το γεγονός ότι τίθενται ανώτερα όρια από σύμβαση

πίστωσης είναι σαφώς θετικό συγκριτικά με τα όσα ισχύουν σήμερα που πρακτικά παρέχουν απόλυτη ελευθερία. Ο καθορισμός όμως ευχέρειας είσπραξης ποσού για παράδειγμα 60% πλέον του ποσού που χορηγήθηκε ως πίστωση σε διάστημα ακόμα και ενός ή δύο ετών είναι ένα όριο υπερβολικό που σε καμία περίπτωση δεν χαρακτηρίζεται εύλογο με βάση το λειτουργικό κόστος υποστήριξης – εξυπηρέτησης του καταναλωτή και το κέρδος του πιστωτή.

Προτείνεται η μείωση των ανώτατων αυτών ορίων.

άρθρο 44

Το κόστος των ρυθμίσεων οφειλών σε υπερημερία που επιβάλλονται στον δανειολήπτη δε πρέπει να υπερβαίνουν τα πραγματικά κόστη του δανειστή. Συχνά, οι καταναλωτές υποχρεώνονται να πληρώσουν υψηλό κόστος, για να διακανονίσουν το χρέος τους, το οποίο αυξάνει δυσανάλογα το αρχικό χρέος αντί να παρέχει πραγματική βοήθεια και δεύτερη ευκαιρία.

άρθρο 45

Αναφορικά με την υποχρέωση των Ενώσεων Καταναλωτών να παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες, δωρεάν, σε καταναλωτές με οικονομικές δυσκολίες, θα πρέπει να προβλεφθεί η κάλυψη των εξόδων των Ενώσεων Καταναλωτών.

Επιπλέον, κρίνεται σκόπιμο να προστεθούν τα στοιχεία επικοινωνίας των Κέντρων Εξυπηρέτησης Δανειοληπτών και των Γραφείων Εξυπηρέτησης Δανειοληπτών που περιλαμβάνονται στην παράγραφο 4α του άρθρου αυτού και τα οποία λειτουργούν, αυτή τη στιγμή, στη χώρα μας.

άρθρο 62

Προτείνεται να οριστούν προθεσμίες για τις εξουσιοδοτικές διατάξεις. Η αρνητική εμπειρία από την ενσωμάτωση της Οδηγίας για τις Αντιπροσωπευτικές Αγωγές και την τεράστια καθυστέρηση στην έκδοση εξουσιοδοτικών διατάξεων δεν πρέπει να επαναληφθεί.

άρθρο 73

Ισχύει η παρατήρηση της γενικής αξιολόγησης ότι ο τρόπος που διατυπώνεται η διάταξη θεσπίζει μεν την υποχρέωση, δεν διασφαλίζει όμως την πλήρη συμμόρφωση του προμηθευτή, τουλάχιστον όπως αυτή περιγράφεται στην Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης (ΑΣΥΡ) του σχ/ν.

Η διατύπωση ως έχει επιδέχεται πολλαπλών ερμηνειών και εφαρμογών, προτείνεται επομένως η επαναδιατύπωση αυτής.

άρθρα 68 έως 78

Τα άρθρα αυτά αποτελούν μεταφορές, τροποποιήσεις καθώς και κάποιες προσθήκες του Νόμου 2251. Δεν είναι κατανοητό γιατί δε συνεχίζεται η χωριστή αναφορά στο Νόμο στις συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση, ή εκτός εμπορικού, ή μέσω επιγραμμικής διεπαφής, ώστε οι καταναλωτές να βρίσκουν πιο εύκολα τα δικαιώματά τους. Όσον αφορά στο άρθρο 78, αναφέρεται ότι το 4θ του 2251/1994 καταργείται από 19/06/2026. Κατά συνέπεια, την παρούσα χρονική στιγμή οι εξ αποστάσεως συμβάσεις χρηματοοικονομικών προϊόντων δεν καλύπτονται από καμία νομοθεσία.

Άρθρο 71

Προτείνεται να προστεθεί ως έχει η ισχύουσα έως 19/06/2025 παράγραφος 4δ του άρθρου 4θ του Νόμου 2251/1994: *«Όσο διαρκεί η συμβατική σχέση, ο καταναλωτής δικαιούται, ύστερα από αίτημά του, να λαμβάνει τους συμβατικούς όρους εγγράφως. Επιπλέον, ο καταναλωτής δικαιούται να αλλάζει το χρησιμοποιούμενο μέσο επικοινωνίας από απόσταση, εκτός αν αυτό είναι ασυμβίβαστο με τη συναφθείσα σύμβαση από απόσταση, ή με τη φύση της παρεχόμενης χρηματοοικονομικής υπηρεσίας»*

Άρθρο 74

Προτείνεται να προστεθούν ως έχουν οι ισχύουσες έως 19/06/2025 παράγραφοι 7 και 8 του άρθρου 4θ του Νόμου 2251/1994: *«Μη αιτηθείσες υπηρεσίες: Απαγορεύεται η παροχή στον καταναλωτή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση χωρίς προηγούμενο σχετικό αίτημά του, όταν καλείται να τις αποκτήσει έναντι άμεσης ή μεταγενέστερης πληρωμής. Αν η παροχή των υπηρεσιών αυτών πραγματοποιηθεί, ο καταναλωτής απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση*

και δεν οφείλει οποιοδήποτε τίμημα, εκτός αν η παροχή υπηρεσιών οφείλεται σε προφανές λάθος, όποτε ο καταναλωτής θέτει την υπηρεσία, εφόσον η φύση της το επιτρέπει, για εύλογο χρόνο στη διάθεση του προμηθευτή. Η μη απάντηση του καταναλωτή δεν συνιστά σε καμία περίπτωση συναίνεση του».

«Αυτόκλητη επικοινωνία: α. Η χρησιμοποίηση των τεχνικών επικοινωνίας πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μην προσβάλλεται η ιδιωτική ζωή του καταναλωτή.

β. Ειδικότερα, για μη ζητηθείσα επικοινωνία εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 3471/2006».

Άρθρο 82

Με το άρθρο 82 τροποποιείται το άρθρο 3β του ν. 2251/1994.

Η εφαρμογή της περ. ζ' της παρ. 1 του άρθρου 3β αναφορικά με τις διαθέσιμες φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές παράδοσης, προϋποθέτει την παροχή επαρκούς ερμηνευτικής καθοδήγησης προς τις επιχειρήσεις και τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές. Προτείνεται η έκδοση σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών η οποία θα συμβάλει στην ομοιόμορφη εφαρμογή της διάταξης και στην αποφυγή αποκλινοσών πρακτικών στην αγορά, ιδίως ως προς τα κριτήρια χαρακτηρισμού μιας επιλογής παράδοσης ως περιβαλλοντικά φιλικής.

Η εφαρμογή της περ. κέ' της παρ. 1 του άρθρου 3β, σχετικά με την παροχή πληροφοριών για το εκτιμώμενο κόστος ανταλλακτικών, θα ωφελείτο από περαιτέρω αποσαφήνιση ως προς τον τρόπο προσδιορισμού και επικαιροποίησης της σχετικής πληροφορίας, προκειμένου να διασφαλισθεί η συγκρισιμότητα των παρεχόμενων στοιχείων και να περιορισθούν ενδεχόμενες ερμηνευτικές αμφισβητήσεις.

Επισημαίνεται επίσης ότι η παρ. 9 του άρθρου 3β διατηρεί ως έννομη συνέπεια τη δυνατότητα ακυρότητας της σύμβασης υπέρ του καταναλωτή σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων ενημέρωσης. Δεδομένου ότι οι νέες απαιτήσεις ενημέρωσης που εισάγονται με το παρόν σχέδιο νόμου είναι εκτενέστερες και τεχνικά πιο σύνθετες σε σχέση με το προϊσχύον καθεστώς, θα μπορούσε να εξετασθεί κατά το στάδιο εφαρμογής η ανάγκη παροχής ερμηνευτικών κατευθύνσεων ως προς το πεδίο εφαρμογής της διάταξης, προκειμένου να διασφαλισθεί η

αναλογική και ομοιόμορφη εφαρμογή της, λαμβανομένης υπόψη της βαρύτητας της παράβασης και των συνεπειών της για τον καταναλωτή.

άρθρο 83 παρ.1

Προτείνεται να γίνει ιδιαίτερη μνεία, ότι απλή και κατανοητή γλώσσα εννοείται οπωσδήποτε η ελληνική.

άρθρο 95

Η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι το ευρωπαϊκό έντυπο πληροφόρησης θα πρέπει να καταστεί υποχρεωτικό και να αποτελεί υποχρέωση του κατασκευαστή ο οποίος μπορεί να παρέχει εξ αρχής πληροφορίες για αναμενόμενες βλάβες αναλώσιμων μερών των αγαθών, όπως προβλέπεται και στο άρθρο 97.

Άρθρο 102

Βάσει όσων έχουν αναφερθεί στη γενική αξιολόγηση, προτείνεται να προβλεφθεί ειδικός κόμβος όπου οι καταναλωτές θα μπορούν να αναρτούν το μοντέλο της συσκευής που έχουν εμπειρία επισκευής, το κόστος που ανέλαβαν και το χρόνο που ανέμεναν για την επισκευή καθώς και το αποτέλεσμα αυτής. Η ασφαλής ανάρτηση (π.χ. μέσω κωδικών taxis χωρίς όμως δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων) θα διαμορφώσει ένα πρότυπο δημόσιο δείκτη αξιολόγησης της ανθεκτικότητας κάθε συσκευής, της συχνότητας εμφάνισης βλάβης και το τελικό κόστος επισκευής μετά το πέρας της εργοστασιακής εγγύησης.

άρθρο 115

Προτείνεται να οριστεί η ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της «Ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου της Αγοράς και Προστασίας του Καταναλωτή», ώστε να γίνει γνωστή και η λήξη της προθεσμίας των 12 μηνών.